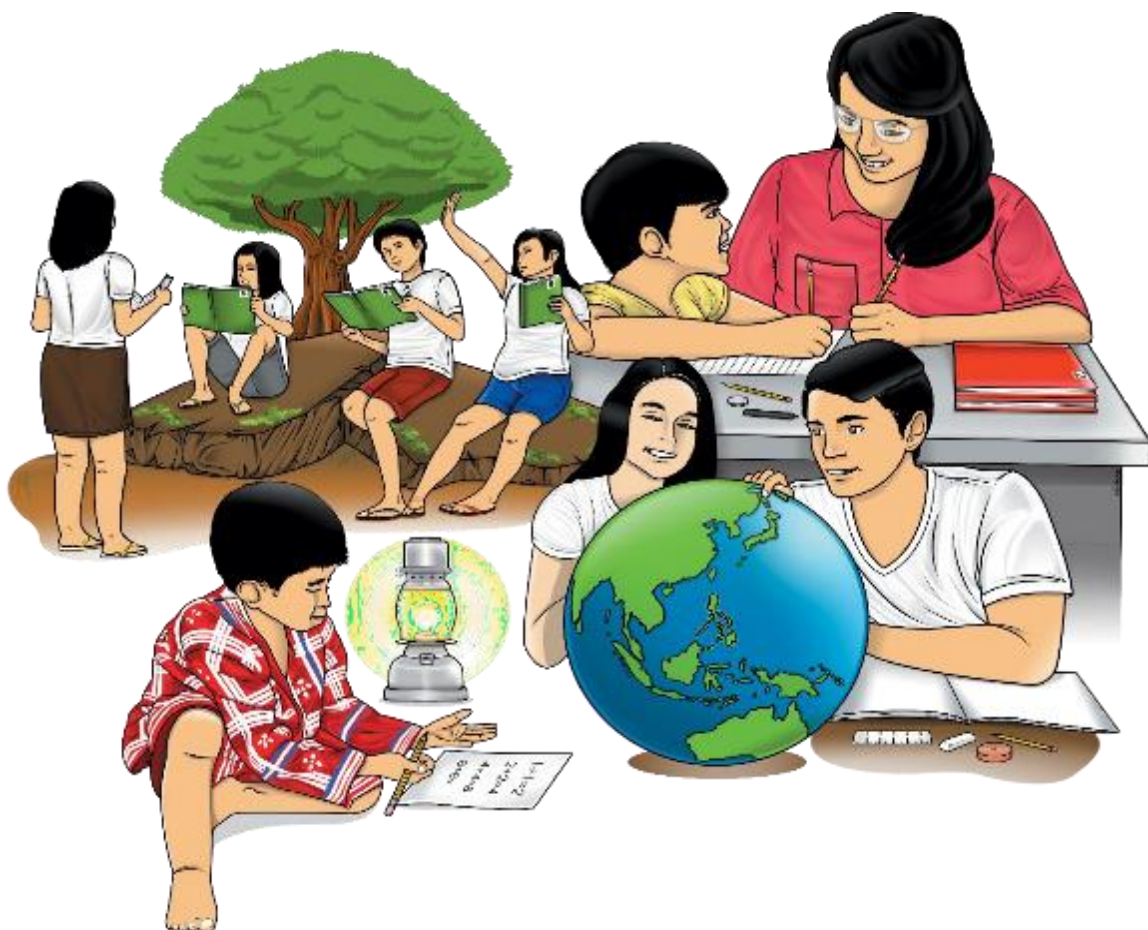

Filipino

Unang Markahan – Modyul 11: Pag-aayos ng Datos

Filipino – Ikawalong Baitang
Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 11: Pag-aayos ng Datos
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat : Nestor C. Flores Jr., Arge Ryan F. Amper at Jocelyn P. Abellano Editor
Dores P. Claro, Maria Consuelo C. Jamera, Elizabeth M. Avila
Antonette S. Espora
Tagasuri : Jessie C. Torreon, Jocelyn P. Abellano, Noviemar T. Maur, Fe M. Clirego,
Donna May D. Pinguit, Kristy Joyce E. Anino, Japheth K. Salar
Tagaguhit : Sarreyl Felijulde C. Balanghig

Tagalapat : Nestor C. Flores Jr. at Arge Ryan F. Amper Tagapamahala
Francis Cesar B. Bringas, Isidro M. Biol Jr., Maripaz F. Magno, Josephine
Chonie M. Obseñares, Gilda G. Berte, Antonieta O. Narra, Feldrid P. Suan,
Victoria B. Pabia, Jessie C. Torreon, Dores P. Claro

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education - Rehiyon ng Caraga

Office Address: Learning Resource Management Section (LRMS)
Teacher Development Center,
J. Rosales Avenue, Butuan City, Philippines 8600
Telefax: (085)342-8207 / (085)342-5969
E-mail Address: caraga@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 11: Pag-aayos ng Datos

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

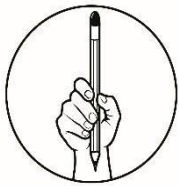
Alamin

Mabuhay! Kumusta, mag-aaral? Samahan mo akong matuto sa araw na ito. Sabay nating pag-aaralan ang tungkol sa Pagsasaayos ng Datos para sa pananaliksik. Mahalagang matutuhan ang kasanayang ito dahil matututuhan mong maging masistema sa iyong pananaliksik. Sa pamamagitan nito, mapauunlad at mapayayaman ang pinatutunayang solusyon at rekomendasyon sa ginagawang mga saliksik.

Pagkatapos ng modyul na ito, ikaw bilang mag-aaral ay inaasahang:

1. Nagagamit sa pagsulat ng resulta ng pananaliksik ang awtentikong datos na nagpapakita ng pagpapahalaga sa katutubong kulturang Pilipino.
2. Nagagamit nang maayos ang mga pahayag sa pag-aayos ng datos (una, isa pa, iba pa).

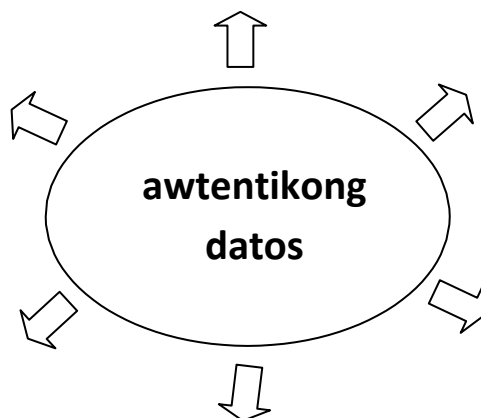

Subukin

Handa ka na ba? Kung ganoon, sagutin mo ang panimulang pagsusulit. Huwag kang mag-alala kung kaunti lang ang iyong kaalaman sa awtentiko dato ang mahalaga ay naipakita mo and iyong Makabaya

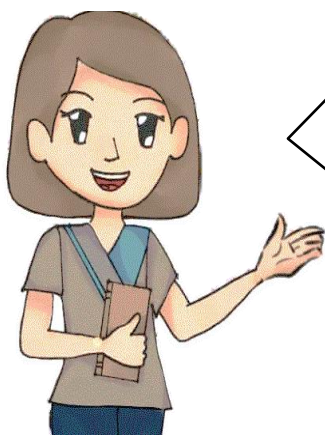

Panuto: Magbigay ng iyong sariling pag-unawa o kaalaman kapag sinabing “awtentikong datos”. Itala sa iyong sagutang papel.

Aralin 1

Pagsasaayos ng Datos

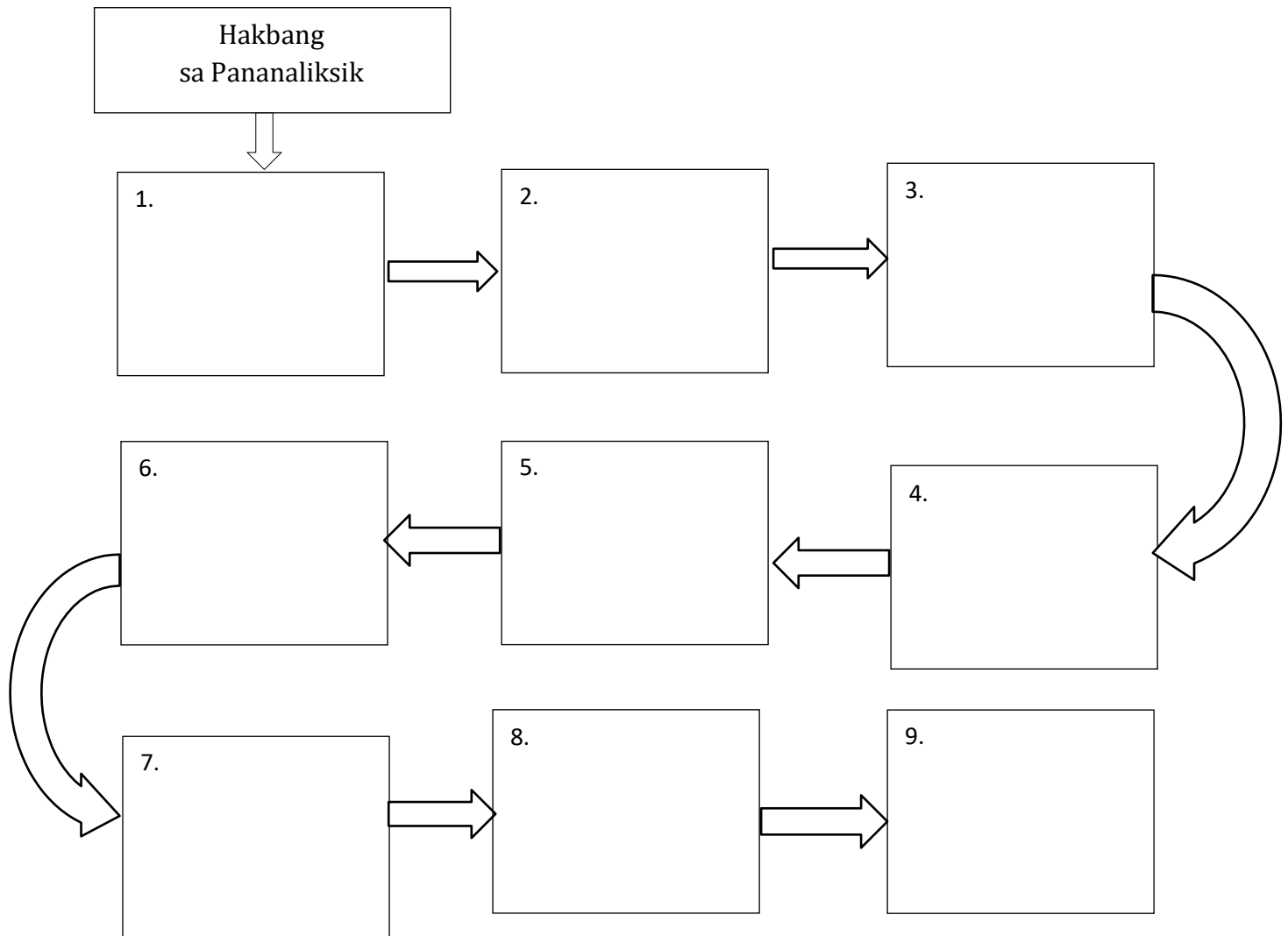

Malaki ang ambag ng pananaliksik sa pagtamo ng kaunlaran. Sa pamamagitan nito nakasabay tayo sa patuloy na pagbabago ng daigdig. Gayundin, kasabay nito, higit na nagiging mapanuri at malikhain ang mga tao. Sa kaniyang paggalugad sa mga bagong kaalaman, napauunlad din niya ang kaniyang sarili. Sa modyul na ito, bibigyang-pansin ang pag-aayos ng mga awtentikong datos upang makasulat ng isang resulta ng pananaliksik.

Balikan

Panuto: Isulat sa kahon ang hakbang ng paggawa ng pananaliksik at bigyan ng maikling paliwanag ang bawat isa.

Naipaliwanag mo bang mabuti ang bawat hakbang? Ngayon ay handa ka na sa susunod na aralin. Halika't tuklasin natin ito.

Tuklasin

- A. **Panuto:** Basahin ang sumusunod na abstrak ng pananaliksik at sagutin ang mga kasunod na tanong.

→ ejournals.ph/article.php?id=7900

Globalisasyon, Kultura, at Kamalayang Pilipino

Napoleon M. Mabaquiao Jr.
Discipline: Education, Filipino, Art, Sociology, Cultural Studies

ABSTRACT:

Ang isang hamon ng globalisasyong nagaganap sa larangan ng ekonomiya para sa iba't ibang lipunan o bayan ay kung paano mapapanatili at lalo pang maitataguyod ang kani-kanilang pambansang identidad sa harap ng mga pagbabagong dala at dulot ng nasabing globalisasyon, tulad halimbawa ng mga pagbabagong dulot ng mga makabagong teknolohiya, sa kani-kanilang mga kultura o pangkalahatang pamamaraan ng pamumuhay. Isinusulong sa papel na ito ang isang posibleng kasagutan sa hamong ito: ang pagtataguyod ng pambansang identidad ng kamalayan. Ang kasagutang ito ay bunga ng isang pilosopikal na pagsusuri sa mga pundamental na bagay na nagbibigay ng identidad sa kamalayan sa pangkalahatan at ng pagsisiyasat sa kung paano maitataguyod ang pambansang identidad ng kamalayan hango sa mga bagay. Ang mga pundamental na bagay na ito ay kinabibilangan ng mga sumusunod: ang mga bagay kung saan nakatuon ang kamalayan, ang mga pangangailangang pinupunan ng kamalayan, ang mga pamamaraan (mga kategorya at wika) na ginagamit ng kamalayan, at ang konteksto (lugar at panahon) sa kaganapan ng kamalayan. Samantala, ang nasabing pagsisiyasat ay isinasagawa sa papel na ito sa konteksto ng pagtataguyod ng kamalayang Pilipino o ng identidad ng ating kamalayan bilang mga Pilipino.

<https://ejournals.ph/article.php?id=7900>

Sagutin ang mga tanong:

1. Tungkol saan ang binasang pag-aaral o pananaliksik?
2. Malinaw bang nailahad ang resulta ng pananaliksik?
3. Paano inilahad ang resulta ng kaniyang pananaliksik sa abstrak na ito?

- B. Panuto:** Pag-aralan ang datos at pansinin ang resulta ng pananaliksik. Sagutin ang kasunod na mga tanong.

Mga aspeto kung saan naging epektibo ang pag-unlad ng Wikang Filipino

Aspeto	Respondente	Bahagdan %
Ekonomiya	23	46%
Pag-aaral	22	44%
Lipunan	5	10%

Ipinakita sa talahanayan na Ekonomiya ang pangunahing aspeto kung saan mas naging epektibo ang pag-unlad o pagbabago ng Wikang Filipino. Ito ay sinang-ayunan ng 23 respondente o 46% nang kabuoang respondente. Sumunod ang pag-aaral na may 22 respondente o 44% nang kabuoang respondente. Nasa huli ang lipunan na may 5 respondente o 10% nang kabuoang respondente.

1. Sino ang tinutukoy na respondente?
A. mag-aaral ng pananaliksik
B. taong nananaliksik
C. tumutugon sa pananaliksik
D. tumutulong sa pananaliksik
2. Batay sa datos, alin ang nangungunang aspeto na naging epektibo ang pag-unlad ng Wikang Filipino?
A. ekonomiya
B. lipunan
C. pag-aaral
D. pag-aaral at ekonomiya
3. Alin sa sumusunod na pangungusap ang may pananda ng pagsasaayos ng datos?
A. Ipinakita sa talahanayan na Ekonomiya ang pangunahing aspeto.
B. Ito ay sinang-ayunan ng 23 respondente o 46% nang kabuoang respondente.
C. Kung saan mas naging epektibo ang pag-unlad o pagbabago ng Wikang Filipino.
D. Sumunod ang pag-aaral na may 22 respondente o 44% nang kabuoang respondente.
4. Para sa iyo, alin ang dapat na una, pumangalawa at panghuling aspeto na naging epektibo ang pag-unlad ng Wikang Filipino? Pangatwiran ang sagot.

Suriin

Magpatuloy tayo! Sabahaging ito aylubos mong mauunawaan ang pag-aayos ng awtentikong datos at pagsulat ng sariling resulta ng pananaliksik. Basahin at unawaing mabuti ang mga pahayag saibaba.

Pag-aayos ng mga Datos

Karamihan sa mga naisusulat o pag-aaral na bunga ng pananaliksik ay tao ang malimit gamiting paksa. Dahil dito, kung gagamit ang mananaliksik para makakuha o makapangalap ng mahahalagang impormasyon ay dapat siyang makapaghanda ng mga tanong para sa kaniyang isasagawang pag-aaral. Ngunit bago siya maghanda ng mga tanong ay dapat tanungin muna niya ang kaniyang sarili:

Ano ang layunin ng pag-aaral?

Ano ang inaasahan kong matutuklasan sa aking pag-aaral?

Gaano kalaki ang kapakinabangang makukuha ko sa aking pag-aaral?

Ang isang matagal na gawain sa paghahanda ng pananaliksik ay ang pangangalap ng datos. Ito’y nangangailangan ng sapat na panahon para makakuha ng datos na gagamitin sa pag-aaral. Bago isagawa ang pananaliksik, dapat na nakabuo na ng ideya ang mananaliksik kung saan at paano siya makapangangalap ng mga datos. Isinasaalang-alang dito ang mga natapos ng tesis at disertasyon, mga aklat, manwal, *brochure*, *pamphlet*, dyaryo, magasin, teyp, *video*, at iba pa. Maaari rin namang tuwirang interbyu sa mga taong malaki ang naiaambag sa ikahuhusay ng isinasagawang pananaliksik.

Ang isang pananaliksik ay nangangailangan din ng estadistika o haypotesis na patutunayan at kaugnay na mga pag-aaral, dapat itong ipaliwanag sa pamamagitan ng pagsusuri at pag-iinterpret ng mga datos.

Kailangang makapangalap ng maraming datos ang isang manunulat kaugnay ng paksang kaniyang isusulat. Magiging kapanipaniwala ang isang akda o sulatin kung ito ay nakabatay sa mga awtentikong datos.

Paglalahad ng Resulta ng Pananaliksik

Ipinahahayag sa bahaging ito ang kongkretong ibinunga at mga natuklasan sa pag-aaral batay sa mga impormasyon o datos na nakalap sa pananaliksik nang sa ganoon ay makapagmungkahi at makagawa pa ng mas malalim na pag-aaral.

Halimbawa:

Ang mag-aaral, bagamat wala sa hilig nila ang pagbabasa ng mga aklat pampanitikan, ay napipilitan silang magbasa sapagkat ito ay kasama sa kanilang kurikulum. Lumalabas sa pag-aaral, maraming salik kung bakit hindi nahihilig ang mga mag-aaral na pahalagahan ang mga pampanitikang akda sa Filipino ay dahil sa sumusunod:

gurong nagtuturo
pamamaraang ginagamit sa pagtuturo
kagamitang angkop sa lebel ng mga tinuturuan
iba pang salik

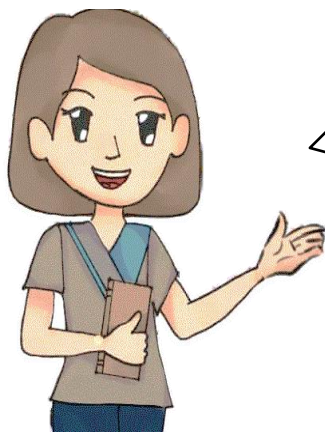
Sa pagsusulat ng resulta ng pananaliksik, dapat ding tandaan at isaalang-alang ang paggamit ng pahayag sa pag-aayos ng datos. May mga panandang.

naghuhudyat ng pag-uugnayan sa iba't ibang bahagi ng pagpapahayag. Ilan sa mga panandang magagamit sa pag-aayos ng mga datos ay ang una, sunod/sumunod, saka, bilang pagtatapos, wakas o sa dakong huli.

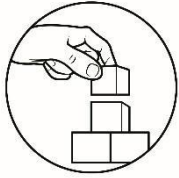
Narito ang mga panandang nagpapahiwatig sa pag-aayos ng datos:

sa pagsisimula : sa una, sa umpisa, noong una, unang-una ikalawa, ikatlo,
gitna : ..., sumunod, pagkatapos, saka sa dakong huli, sa huli,
sa wakas : wakas

Pagbabagong-lahad : sa ibang salita, sa kabilang dako, sa madaling salita bigyang-pansin ang,
Pagbibigay-pokus : pansinin na, tungkol sa kasunod, din/rin Pagdaragdag muli
Paglalahat : bilang paglalahat, sa kabuoan, samakatawid
Pagtitiyakopagpapasidhi: siyang tunay, walang duda, talaga

Ngayong natutuhan mo na ang mga panandang maaaring gamitin sa pag-aayos ng datos, subukan mong sumulat ng mga resulta ng pananaliksik na nasa kasunod na gawain.

Pagyamanin

Panuto: Basahin ang sumusunod na mga awtentikong datos. Batay dito, bumuo ng maikling resulta ng pananaliksik. Gamitin ang mga pahayag sa pagsasaayos ng mga datos.

1. Ayon sa mga cultural anthropologist, tumutukoy ang kultura sa pamamaraan ng pamumuhay ng mga tao kung saan ito’y binubuo ng mga tinatawag na kinagawiang kaugalian ng mga tao at mga bagay-bagay na naaayon sa kanilang paniniwala. Kasama rito ang iba’t ibang tradisyon ng mga Pilipino katulad ng pamamanhikan, pagmamano o paghalik sa pisngi o kamay ng mga matatandang kamag-anak, pagdiriwang tuwing pista, pagsagot ng „po” sa nakatatanda at marami pang iba kung saan tumutukoy lamang ito sa mga kaugaliang Pinoy na ipinapasa sa bawat susunod na henerasyon.

*Rubin, et al. Retorika, Wikang Filipino at Sulating Pananaliksik.
Manila, Philippines. Rex Books Store, Inc. 2006*

2. Sa patuloy na pag-unlad ng wika, sa patuloy na pagyabong nito, bunga ng pakikisalamuha ng mga katutubo sa mga dayuhan-mananakop o kaibigan na may naiibang kultura - ang wikang ginagamit na kasangkapan sa pakikipamuhay ay yumaman sa salita. May mga salitang hiram at ligaw na ganap nang inangkin. Sa paggamit sa mga katawagang ito sa mga pahayag na may kayarian o kaanyuang katutubo, kasama ang mga likas na katawagan, ang mga inangking salita ay nagkaroon na rin ng katangiang Pilipino, nagkaroon ng kulay at karakter na Pilipino, at naging kasangkapan na sa pagpapahayag ng kulturang Pilipino.

*Bisa, Simplicio R. “Wika at Kultura: Pagsasaling Nagpapakahulugan”.
Home Malay. vol.9 no.1 1991*

3. Ang sistema ng kaugaliang Pilipino ay tumutukoy sa mga kaugalian na ipinapahalaga ng karamihan ng mga Pilipino. Itong sistema ng kaugaliang Pilipino ay may katangi-tanging katipunan ng mga ideyolohiya, moralidad, kabutihang asal, wastong kagawian, at kahalagahang personal at kultural na itinatakda ng lipunan.

https://tl.wikipedia.org/wiki/Kaugaliang_Pilipino

4. Mula noon hanggang sa kasalukuyan ay hindi maitatangging marami tayong namana sa ating mga ninuno na mga kaugalian. Isa na rito ang paggalang sa mga nakakatanda sa pamamagitan ng pagsabi ng “po” at “opo” at pagmamano sa kanila. Ang isa pang halimbawa ay ang pagbabayanihan ng mga Pilipino.

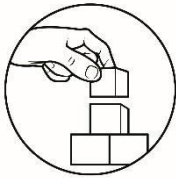
<https://lazygeen.wordpress.com/2016/08/22/kulturang-pilipino-salamin-ng-kasaysayan-ng-bansa/>

Isaisip

Panuto: Dugtungan ang bawat pahayag upang mabuo ang kaisipang natutuhan sa araling ito.

1. Mahalagang alam ng manunulat kung_____.
2. Maaaring magtipon ng mga datos mula sa_____.
3. Magiging kapani-paniwala ang isang akda o sulatin kung_____.
4. Sa pagsusulat, dapat ding tandaan at isaalang-alang ang_____.
5. Ilan sa mga panandang magagamit sa pag-aayos ng mga datos ay_____.

Isagawa

Panuto: Magsarbey sa iyong 20 kaibigan tungkol sa kanilang piniling pamaraan ng pag-aaral ngayong panahon ng pandemya. Bumuo rin ng mga tanong kung bakit ito ang kanilang pinili. Mula rito, bumuo ng isang maikling resulta ng iyong pananaliksik at gamitin ang mga pahayag sa pagsasaayos ng datos.

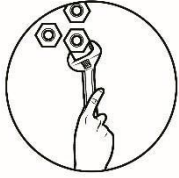
Piniling Paraan ng Pag-aaral sa Panahon ng Pandemya

Dahilan	Respondente	Bahagdan %
Modyular na pag-aaral		
Online na pag-aaral		
Harapang pag-aaral		

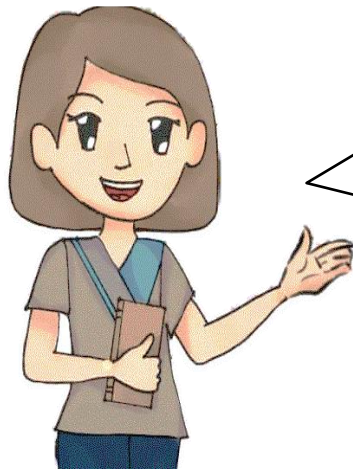

Paksa: Katutubong Kulturang Pilipino

[illegible]

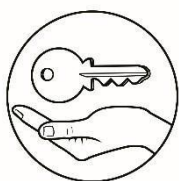
Karagdagang Gawain

Mahusay, Mag-aaral!
Ngayon ay kaya mo na ngang
bumuo ng sariling resulta ng
pananaliksik gamit ang bago
mong kaalamang natutuhan.
Galingan mo ha!

Panuto: Gamit ang mga pahayag o salita sa pag-aayos ng datos, bumuo ng sariling resulta ng pananaliksik. Gumamit ng mga awtentikong datos na magpapayaman sa bubuoing resulta ng pananaliksik.

Binabati kita sa ipinakita mong pagtitiyaga at kahusayan. Natapos mo ang modyul na ito. Kung mayroong bahagi sa mga aralin na ito na hindi mo naunawaan ay mangyaring makipag-ugnayan kasaiyong guro. Magkita tayo sa susunod na markahan.

Susi sa Pagwawasto

Subulin Sariling sagot
Balikan Sariling sagot
Tuklasin *Guro ang magwawasto.
Pagyamanin *Guro ang magwawasto.
Isaisip Maaring iba't iba ang sagot ng mga mag-aaral.
Isagawa *Guro ang magwawasto.
Tayahin *Guro ang magwawasto.

napakahusay	mahusay	katamtaman	di-mahusay	Maraming kakulangan
5	4	3	2	1
Kabuoang Puntos				
Mambabasa.				
Malinaw na nailalahad kung ano ang nais ihatid para sa mga				
Maayos ang pagkakasunod-sunod ng mga detalye.				
Nagamit ang mga panandang salita nang maayos.				
Nailalahad nang maayos ang talatang binuo.				
Pamantayan sa Pagmamarka				
1	2	3	4	5

Rubrik para sa mga gawaing pagsulat ng resulta ng pananaliksik

Mga Sanggunian

- Bisa, Simplicio R. "Wika at Kultura: Pagsasaling Nagpapakahulugan". Home Malay. vol.9 no.1 1991
- Rubin, et al. Retorika, Wikang Filipino at Sulating Pananaliksik. Manila, Philippines. Rex Books Store, Inc. 2006
- Jocson, M, et.al. Pagbasa at Pagsulat tungo sa Pananaliksik. Lorimar Publishing Company Inc. 2005
- kwf.gov.ph
- <https://lazygeen.wordpress.com/2016/08/22/kulturang-pilipino-salamin-ng-kasaysayan-ng-bansa/>
- https://tl.wikipedia.org/wiki/Kaugaliang_Pilipino
- <http://jayzielebusproyektofilipino.doomby.com/pages/kahapon-ngayon-at-bukas-ni-aurelio-tolentino.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=PJMkqwmXaew>
- <https://lyssacalilanpascal.weebly.com/kultura.html>
- https://www.google.com/search?q=araw+ng+mga+bayani&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiMwee3yqHpAhU5yosBHTgODu0Q_AUoAXoEC
- https://www.google.com/search?q=araw+ng+mga+guro&tbm=isch&chips=q:araw+ng+mga+guro,online_chips:pagdiriwang&hl=fil&ved=2ahUKEwij8PuSy6HpAhUMEKYKHwj5CkQQ4lYoAHoECAEQFQ&biw=1333&bih=647#imgrc=BwW-6dH1vIvVkM
- <https://remit2homeblog.wordpress.com/2013/12/22/parol-a-filipino-christmas-symbol/>
- <https://remit.com.au/wp-content/uploads/2019/05/Reyna-Elena-and-Constantine.jpg>
- <https://ph.lovepik.com/image-400916065/new-years-day.html>
- <https://www.flickr.com/photos/ralphreyes/4484793008>
- <https://rmn.ph/mga-patok-na-pagkakitaan-tuwing-araw-ng-mga-patay/>
- <https://thechildrensark.wordpress.com/tag/linggo-ng-wika-2014/>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqaad@deped.gov.ph* blr.lrp@deped.gov.ph